

KÚRIA

Bfv.II.740/2012/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2013. február hó 28. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a Békés Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Békéscsabai Városi Bíróság 13.B.294/2011/21. számú ítéletét, illetőleg a Gyulai Törvényszék, mint másodfokú bíróság 1.Bf.78/2012/6. számú végzését hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 4210,-(négyezer-kettőszáztíz) forint bünyügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Békéscsabai Városi Bíróság a 2011. december 15. napján megtartott tárgyaláson kihirdetett 13.B.294/2011/21. számú ítéletében a terheltet az ellene közúti baleset gondatlan okozásának vétsége (Btk.187. § (1) bekezdés) miatt emelt vád alól felmentette.

A Gyulai Törvényszék, mint másodfokú bíróság a terhelt terhére bejelentett ügyészi fellebbezés alapján eljárva a 2012. március 28. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott 1.Bf.78/2012/6. számú végzésével a városi bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az ügyészi vádban foglalt tényállás szerint a terhelt 2010. december 8. napján 20 óra 10 perc körüli időben kerékpárt vezetve közlekedett a város lakott területén. A terhelt kerékpárjával a Söröző udvaráról közlekedett a Kazinczy utca úttestének irányába. Az ingatlan udvaráról kihajtva nem biztosított elhaladási elsőbbséget és összeütközött a gyalogosjárdán, neki balról jobbra kivilágítatlan kerékpárral közlekedő sértettel. A baleset következtében eleső sértett a jobb szárcapocscsont törését, a jobb térdízület szalag rándulását szenvedte el. A sérülésének tényleges gyógytartama 90 nap. A terhelt megszegte a KRESZ 24. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat, amely szerint az úttest széléről elinduló, a várakozó helyről az úttestre ráhajtó, az út más részéről vagy útnak nem minősülő területről az úttestre ráhajtó jármű vezetőjének az úttesten haladó járművek és gyalogosok részére elsőbbséget kell adni.

A városi bíróság első fokú ítéletében megállapított történeti tényállás:

A terhelt 2010. december 8. napján 20 óra 10 perc körüli időpontban B-ba belterületén a K utca szám alatti ingatlan udvarán haladt át a G feliratú, első, hátsó világítással, valamint a hátsó sárvédőn piros színű fényvisszaverő prizmaival, illetve fényvisszaverő kerekekkel rendelkező kerékpárjával. A kerékpáron mind az első, mind a hátsó világítás működött.

A terhelt a kerékpárjával a K utca útteste irányában kívánt haladni úgy, hogy keresztezte az ott lévő gyalogosjárdát. A gyalogosjárda és a kapubejáró egyenetlen, vizes, sáros felületű betonburkolatú volt, a forgalom gyér volt. Az adott időszakban éjszakai sötétség volt, a közvilágítás ugyan működött, de a baleset helyszínét nem világította meg, borult idő volt, csapadék nem esett.

Ugyanezen időszakban a járdán a terhelt haladási irányát tekintve balról jobbra, kivilágítatlan, C E feliratú 18 sebességes, 26-os montain bike kerékpárral közlekedett sértett pontosan meg nem határozható sebességgel.

A terhelt lassan gurult ki a kerékpárral a gyalogjárdára, és amint észlelte a sértettet megállt. A sértett a terhelt kerékpárjának a kerekét mintegy 3-5 méterről látta meg, majd ezt követően 2-3 méterrel az ütközési pont előtt fékezni kezdett. Ennek során a lábát a kerékpárról levette, de ennek ellenére az ütközést elkerülni nem tudta, és nekiütközött az ekkor már nem mozgó terhelt

bal lábának. A sértett által vezetett kerékpár sebessége tehát meghaladta azt a sebességet, amelynél a terhelt mint várható akadály előtt, még biztonságosan megállhatott volna.

Az ütközés következtében a sértett a jobb külboka törését szenvedte el, amelynek tényleges gyógytartama 8 napon túli, kb. 90 napra tehető.

A sértett úgy közlekedett a járdán kerékpárral, hogy a K utca útteste a kerékpár-közlekedésre alkalmas volt és a kerékpár nem volt kivilágítva, így az elhaladási elsőbbség őt nem illette meg.

A bíróság erre figyelemmel azt megállapítani, hogy a terhelt megszegte a KRESZ 24. § (1) bekezdését, nem tudta.

A sértett cselekményével megszegte a KRESZ 54. § (1), illetve (2) bekezdését, amely alapján járdán kerékpárral csak akkor lehet közlekedni, amennyiben az úttest a közlekedésre alkalmatlan. Egyben megszegte a KRESZ 54. §-ának (6) bekezdését is, amely alapján éjszaka és korlátozott látási viszonyok között lakott területen belül a kerékpárt ki kell világítani.

A Gyulai Törvényszék másodfokú végzésében e tényállást mindenben megalapozottnak találta és felülbírálatát arra alapította.

A Békés Megyei Főügyészség a Békéscsabai Városi Bíróságra 2012. május 31.-én érkeztetett beadványában a bíróság jogerős határozata ellen a terhelt terhére felülvizsgálati indítványt nyújtott be. A Főügyészség indítványát a Be. 416.§ (1) bekezdésének a) pontjára alapította arra hivatkozással, hogy a terhelt felmentésére a büntető jog szabályainak megsértésével került sor, ezért a jogerős határozat hatályon kívül helyezését és a városi bíróság új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta. Álláspontja szerint az első- és másodfokon eljáró bíróság a KRESZ 24.§-ának (1) bekezdését tévesen értelmezte, ezért a terhelt felmentése a büntető anyagi jog szabályait sérti.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1628/2012. számú átiratában a megyei főügyészség felülvizsgálati indítványát helyes indokainál fogva fenntartotta.

A Kúria nyilvános ülésén a legfőbb ügyész képviselője az átiratukban foglaltakat változatlanul fenntartotta a jogerős határozat hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta. Előfordulási gyakorisága miatt elvi jelentőségűnek tartotta annak eldöntését, hogy az adott közlekedési helyzetben az elsőbbségi szabályok miként érvényesülnek.

A terhelt védője a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozat hatályában fenntartását indítványozta.

A terhelt terhére bejelentett felülvizsgálati indítvány alapján eljárva a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatot a Be. 423. §-ának (4) és (5) bekezdése értelmében a felülvizsgálati indítványban megjelölt okból, továbbá a hivatalból vizsgálandó, a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt ún. abszolút eljárási szabálysértések szempontjából bírálta felül.

Felülbírálata során az említett körbe eső eljárási szabálysértést nem észlelt.

A felülvizsgálati indítványban azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy az adott közlekedési helyzetben az elsőbbségi szabályok miként érvényesülnek, a Kúria egyetértett a legfőbb ügyészi állásponttal, ennek ellenére a terhelt felmentését sérelmező felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta.

A jogerős határozatot hozó bíróságok az ügy releváns körülményeit határozatukban maradéktalanul rögzítették. A Be. 423. §-ának (1) bekezdésében foglaltak értelmében a felülvizsgálati eljárásban is irányadó, általuk megállapított tényállás alapján a terhelt cselekményének jogi értékelése során tulajdonképpen számba is vették azokat a tényezőket, amelyek a terhelt büntetőjogi felelőssége tekintetében a helyes álláspont kialakításához szükségesek. Csupán abban a vonatkozásban tévedtek, hogy az ügyet kizárólag közlekedési szabályok síkján próbálták megoldani, és az elsőbbségi szituáció elemzésekor vettek figyelembe olyan körülményeket, amelyek ennek körén kívül esnek.

A KRESZ fogalommeghatározása szerint az elsőbbség továbbhaladási jog a közlekedés más résztvevőjével szemben. Azt a járművet, amelynek elsőbbsége van, az elsőbbségadásra kötelezett nem kényszerítheti haladási irányának vagy sebességének hirtelen megváltoztatására. Azt a gyalogost, akinek elsőbbsége van az elsőbbségre kötelezett nem akadályozhatja és nem zavarhatja áthaladásában. (1. számú Függelék III/b. pont) Helytállóan hivatkozik a felülvizsgálati indítvány a KRESZ 24. §-ához fűzött magyarázatra, mely szerint a várakozó helyről az út más részéről vagy útnak nem minősülő területről az úttestre ráhajtó jármű vezetője, ha mielőtt az úttestre érne, az út más részét (pl.: kerékpár út, járda útpadka leállósáv) is érinti, az ott szabályosan haladó gyalogosoknak és járműveknek is köteles elsőbbséget adni.

Maga a jogerős ítélet is rögzíti, hogy van olyan helyzet (pl.: az úttest közlekedésre alkalmatlanná válása), amikor az adott helyen kerékpáros közlekedhet. A KRESZ 24. §-ának helyes értelmezése alapján a terheltet ekkor az ingatlan udvaráról kihaladva

elsőbbségadási kötelezettség terhelte, ennyiben tehát helytálló a felülvizsgálati indítvány álláspontja.

Releváns tényeket vizsgáltak azonban az eljáró bíróságok akkor is, amikor ítéletükben rögzítették, hogy a sértett december hónapban, 20 óra után, esti sötétségben, kivilágítatlan kerékpárral közlekedett, ami észlelését megnehezítette. A terhelt a kapukijárót olyan sebességgel és figyelemmel közelítette meg, hogy kerékpárját a kivilágítatlan kerékpárost észlelve mindössze 0,7 méterre behaladva meg tudta állítani, még azt megelőzően, hogy a sértett kerékpárja odaért. Helytállóan rögzítette az elsőfokú bíróság azt is, hogy a terheltnek az adott körülmények között a járdán szabálytalanul, kivilágítatlanul, viszonylag nagyobb sebességgel haladó kerékpárosra számítania nem kellett, és hogy a terhelt a kijárónál kellő körültekintéssel haladt. Kihaladási sebessége alkalmas volt arra, hogy reálisan számolható akadály esetén meg tudjon állni.

Ez utóbb említett körülmények azonban nem a KRESZ 24. §-ának (1) bekezdése, és az elsőbbségadási szabályok szempontjából értelmezendők, és nem a közlekedésre vonatkozó speciális szabályok alapján mentesítik a terheltet a büntetőjogi felelősség alól, hanem a minden ügyben értékelendő, a büntetőjog általános részi szabályai, azon belül is a szándékosság - gondatlanság kérdéskörének vizsgálatakor vezetnek a büntetőjogi felelősség megállapításának hiányához. A Btk. 187. §-ának (1) bekezdése a közúti közlekedés szabályainak megszegésével másnak súlyos testi sértés okozását akkor rendeli büntetni, ha azt gondatlanságból követik el. A Btk. 14. §-a értelmében gondatlanságból követi el a cselekményt, aki előre látja magatartásának lehetséges következményeit, de könnyelműen bízik azok elmaradásában; úgyszintén az is, aki e következmények lehetőségét azért nem látja előre, mert a tőle elvárható figyelmet vagy körültekintést elmulasztja. A terhelt esetében értelemszerűen csak az utóbbi eset (negligencia) vizsgálata merül fel, és a jogerős határozatban tulajdonképpen maradéktalanul felsorolt körülmények annak megállapítását támasztják alá, hogy a terhelt a tőle elvárható figyelmet és körültekintést nem mulasztotta el. Ekként tehát a bekövetkezett közlekedési balesetért még gondatlanság sem terheli, így büntetőjogi felelősségének megállapítására nem kerülhet sor. Helytálló ezért az elsőfokú bíróságnak az az utalása, hogy a veszélyhelyzet kialakulásának (releváns) okát a sértett sorozatos közlekedési jogi szabályszegései képezték.

A kifejtettek értelmében a terhelt felmentése a büntető anyagi jog szabályaival összhangban áll, ezért a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatot - indokainak helyesbítése mellett - a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A kirendelt védő közreműködése kapcsán felmerült bűnügyi költséget a Be. 429. § (1) bekezdése értelmében az állam viseli.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418.§-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421.§-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival, azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2013. február hó 28.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k.a tanács elnöke, Dr. Kiss Sándor s.k.
előadó bíró, Dr. Surdy Miklós s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző
NYM